

حکومت سندھ

ماحولياتي ۽ سماجي انتظام جو منصوبو (اي ايس ايم پي) برسات / ٻوڏ متاثر روڊن جي بحالي لاءِ، ضلعو خيرپور

سندھ فلڊ ايمرجنسي بحالي پروجيڪٽ (ايس ايف اي آر پي)

پروجيڪٽ تي عملدرآمد يونٽ
ايس ايف اي آر پي - پي آءِ يو

اپريل 2023

ايگزيڪيوٽو خلاصو

2022 جي مون سون جي موسم صوبي ۾ تيز برساتن سان گڏ درياھه جي وڏي ٻوڏ سان گڏ آئي. مختلف ضلعن ۾ 900 ملي ميٽر تائين برسات رڪارڊ ڪئي وئي. سنڌو درياءَ ۾ تيز برساتن ۽ مقامي برساتن سبب ان جو وهڪرو 0.6 ملين ڪيوسڪ کان مٿي رڪارڊ ڪيو ويو. ڪيرٿر جبل مان نڪرندڙ جبل جي طوفان سبب ڪوٽڙي بئراج وٽ وڏي ٻوڏ برقرار آهي. ٻن مهينن جي برساتن ۽ سنڌو درياھه ۾ آيل ٻوڏ انساني جانين، چوپائي مال، فصلن، گهرن، خانگي عمارتن، صنعتن ۽ عوامي انفراسٽرڪچر جهڙوڪ روڊن، آبپاشي کي تمام گهڻو نقصان پهچايو. درياھه جي حفاظتي بندن (بند) ۽ نيڪال جا نيت ورڪ، ۽ ريلوي.

سنڌ فلڊ ايمرجنسي ريهيبلٽيشن پروجيڪٽ (SFERP) برساتن ۽ ٻوڏ متاثر علائقن جي متاثر ضلعن، تعلقن ۽ UCs ۾ ڳوٺاڻن (فارم ڪان مارڪيٽ) روڊن جي بحالي/بحالي ڪندو. پروفائيل ڪي وڌائڻ، ڪراس ڊرينيج ڍانچي جي مناسبيت، حفاظتي ڪمن جي فراهمي (ريپريپ)، ڪلورٽ جي تعداد ۾ اضافو ۽ پاسي جي نالن جي فراهمي سڀ اهي عنصر آهن جيڪي آبھوا ۽/يا ٻوڏ لچڪدار ڊيزائن ڪي حل ڪرڻ لاءِ سمجھيا ويندا آهن Pavement Structural numbers. ۾ بهتري هڪ اضافي فائدو آهي.

موجوده ESMP جزو 1 جي ماحولياتي اثرن ۽ گهٽتائي جي نمائندگي ڪري ٿو: انفراسٽرڪچر بحالي، ذيلي جزو 1.2: خيرپور ضلعي ۾ روڊن ۽ الائيڊ انفراسٽرڪچر جي بحالي، ۽ هيٺيون ذيلي اجزاء آهن:

خيرپور ضلعي جي مختلف علائقن ۾ 13 روڊن جي بحالي. انتظامي طور تي اڪثر بحاليءَ جا ڪم ضلعي جي مختلف تعلقن ۾ ٿين ٿا. تعلقن ٺري ميرواهه ۾ 4 روڊ ۽ هر تعلقن ۾ ٽي روڊ آهن. فيض گنج، ڪنگري ۽ ڪوٽڙي جي.

سنڌ انوائٽمينٽل پروٽيڪشن ايجنسي (ماحولياتي جائزي) ضابطن، 2021 جي مطابق، ذيلي پروجيڪٽ ڪيٽيگري شيڊول II جي تحت اچي ٿو. F - ٽرانسپورٽ 3. شهري علائقن ۾ هڪ ڪلوميٽر کان وڌيڪ ۽ سنڌ کان 5 ڪلوميٽر کان وڌيڪ فاصلي تي موجوده روڊن جي بحالي يا ٻيهر تعمير يا تعمير. ڳوٺاڻن علائقن

¹ ريپريپ (اٽر آمريڪي انگريزيءَ ۾)، جنهن کي رپ رپ، رپ-ريپ، شات راک، راک آرمر (برطانوي انگريزيءَ ۾) يا روبل جي نالي سان به سڃاتو وڃي ٿو، انساني رکيل پٿر يا ٻيو مواد آهي جيڪو اڏاوتن جي حفاظت ڪرڻ لاءِ استعمال ڪيو ويندو آهي ۽ پاڻيءَ کان.

(صرف 01 روڊ 5 ڪلوميٽر کان وڌيڪ آهي). ان ڪري IEE کي سنڌ انوائٽر نيمينٽل پروٽيڪشن ايجنسي (ماحولياتي جائزي) ضابطن، 2021 جي مطابق تيار ڪرڻ جي ضرورت پوندي.

بحالي/بحالي جا ڪم موجوده رائٽ آف وي (RoW) تائين محدود آهن، تنهن ڪري، تجويز ڪيل منصوبي ۾ ڪجهه ننڍا ناڪاري ماحولياتي اثر پوندا، جيڪي واپس ڪري سگهجن ٿا ۽ مختصر مدت سان سائيت-مخسوم آهن. تنهن ڪري، هي ذيلي پروجيڪٽ SFERP جي ESMF تحت اعتدال پسند خطري جي درجي ۾ اچي ٿو. موجوده ESMP تيار ڪئي وئي آهي ان مطابق ضرورتن جي اعتدال واري خطري جي سطح کي پورا ڪرڻ لاءِ.

ان کان علاوه، ذيلي پروجيڪٽ جي اسڪريننگ چيڪ لسٽ ذريعي ڪئي وئي جيڪا ماحولياتي ۽ سماجي مسئلن کي ڏيکيندي. انفرادي چيڪ لسٽن کي ڀرڻ لاءِ سروي ڪيا ويا ۽ سروي دوران نوت ڪيل ماحولياتي ۽ سماجي خدشن جو خلاصو. روڊن جي بحالي واري ڪم جو تجويز ڪيل منصوبو مقرر ڪيل RoW جي اندر آهي. مکيه تعميراتي ڪم آر او جي اندر محدود رهندا. ڪو به عوامي انفراسٽرڪچر يا تجارتي سرگرميون RoW اندر موجود نه آهن. جڏهن ته اڻ سڌي طرح اثرن جو جائزو ورتو ويو آهي 200 ميٽر/650 فوٽ بفر زون جي تجويز ڪيل روڊن تي (100 ميٽر/328 فوٽ هر پاسي کان سينٽر لائن کان). بحاليءَ جي ڪمن سبب وڻن کي نه پٽيو ويندو ۽ نه وري ٻيهرائڻ جي ضرورت پوندي ڇو ته موجوده RoW تجويز ڪيل بحاليءَ جي ڪمن لاءِ استعمال ڪئي ويندي. ذيلي پروجيڪٽ جي علائقن جي ويجهو (500 ميٽرن جي اندر) ڪو به آثار قديمه وارو ماڳ نه ڏٺو ويو ۽ پيش ڪيل ذيلي پروجيڪٽ جي سائيتن تي يا ويجهو ڪو به فني ثقافتي وسيلو نه ڏٺو ويو جيڪو ممڪن آهي ته تعميراتي سرگرمين کان متاثر ٿئي. تعميراتي علائقي ۾ ڪوبه قبرستان موجود ناهي. ڪيتريون ئي آباديون تجويز ڪيل بحالي جي ڪمن جي ويجهو پر RoW کان ٻاهر ڏٺيون ويون. تعميراتي مرحلي دوران، ڪجهه سماجي طور تي حساس رسيپٽرز جهڙوڪ مسجدون، اسڪول، بنيادي صحت يونٽ قبرستان، وغيره شايد اڻ سڌي طرح متاثر ٿي سگهن ٿا پر اهو اثر عارضي ۽ پوئتي موٽڻ وارو آهي جيڪو گهٽ اهميت سان هڪ مختصر مدت (گهٽائڻ جي قدمن کي اپنائڻ سان). تجويز ڪيل ذيلي پروجيڪٽ واري علائقي جي ويجهو ڪو به محفوظ ٻيلو نه ڏٺو ويو. جيتري حد تائين ذيلي پروجيڪٽ جي ايراضيءَ جو تعلق آهي، انهن ٻنهي نباتاتي ۽ ٻوٽن جي ڪنهن به قسم جي خطرناڪ يا خطري واري نسل کي ذيلي پروجيڪٽ جي سائيتن تان رڪارڊ نه ڪيو ويو.

تجویز کیل سب پروجیکٹ جا علائقا اتر اوپر سندھ ضلعي خيرپور ۾ آهن. ذیلی پروجیکٹ جو علائقو زون A2 ۾ اچي رهيو آهي، جنهن ۾ چوٽي گرائونڊ ايڪسيلريشن 0.08 (PGA) کان 0.16 تائين مختلف آهي (پاڪستان بلڊنگ ڪوڊ آف پاڪستان، 2007). اهو هڪ گهٽ نقصان واري خطري وارو علائقو آهي، مطلب ته اهي علائقا جيڪي انهن علائقن هيٺ اچن ٿا انهن ۾ زلزلي جا امڪان گهٽ آهن. جڏهن ته زون 4 ۾ ڪابه سائيت نه آهي جنهن کي هاءِ ڊيميٽج ريسڪ زون سڏيو وڃي ٿو.

گندگي روڊن تي گاڏين جي ٽريفڪ ڪجهه مٿي جي اخراج ۽ شور آلودگي جو سبب بڻائيندو آهي جنهن جو اثر ڪافي مقامي آهي. گاڏين جي ڪرڻ واري پاڻپ مان خارج ٿيندڙ مکيه آلودگي جا ذرات، ڪاربن مونو آڪسائيڊ، سلفر ڊاءِ آڪسائيڊ ۽ نائٽروجن آڪسائيڊ آهن. اهي اخراج عام طور تي روڊن جي ڀرسان هوا جي معيار کي متاثر ڪن ٿا. بهرحال، تجویز کیل منصوبي جي مداخلت واري علائقي ۾ روڊن تي ٽريفڪ نيشنل هاءِ ويز يا ٻين وڏن روڊن جي پيٽ ۾ گهٽ آهي. مٿاڇري ۽ زميني پاڻي، فضائي هوا ۽ شور جي ڇاڄ تعمير جي شروعات کان اڳ نيڪيدار پاران SEPA-منظور ٿيل لیب ذريعي تعميراتي سپروائيزري ڪنسلٽنٽ (CSC) جي رضامندي سان ڪئي ويندي.

جيئن ته پروجیکٹ جي علائقي ۾ آبادي وڌي وئي آهي، جهنگلي جيوت جي گهٽائي ۽ تنوع گهٽ ۾ گهٽ گهٽجي ويو آهي. تجویز کیل علائقي جي ويجهو مختلف هنڌن تان لال لومڙه جهنگل ٻلي ۽ هندستاني جهنگلي سوار نظر آيا. تمام ٿلهي جانورن جون نسلون عام آهن ۽ IUCN جي ڳاڙهي فهرست ۾ گهٽ ۾ گهٽ گهٽ ڳڻتي (LC) جي طور تي درج ٿيل آهن. مطالعي واري علائقي مان ٻه amphibians ۽ ريپٽيل جا ڇهه قسم رڪارڊ ڪيا ويا. انهن ۾ هڪ Buffo toad، هڪ Skittering frog، ٻه lizards، 2 geckos ۽ ٻه سانپ شامل آهن. نانگ جا ٻئي قسم غير زهريلو آهن. پکين جي نسلن ۾، سائيتن ۽ ان جي ڀرپاسي واري علائقي ۾ ڪمن مينا، گري شراڪ، انڊين هائوس ڪرو ۽ ريڊ ويٽڊ ليپنگ سپ کان وڌيڪ عام هئا.

هن ذیلی منصوبي لاءِ ڪنهن به خانگي زمين جي حصول جي ضرورت ناهي. ان کان علاوه، ڪنهن به اڏاوتن کي ڊاهڻ ۾ ملوث نه هوندو ۽ ڪنهن کي ٻيهر آباد ڪرڻ جي ضرورت نه هوندي، ڇاڪاڻ ته سب پروجیکٹ وارا علائقا گهٽ آبادي وارن علائقن ۾ آهن ۽ آبادي پکڙيل آهي. ROW ۾ ڪوبه غير رسمي آبادگار/اسڪواٽر موجود ناهي ۽ ان سان گڏوگڏ معيشت ۾ رڪاوٽ جو به تصور نه ڪيو ويو آهي. بحالي جو ڪم موجوده پليٽ فارم/رائٽ آف واٽ تي ڪيو ويندو آهي. ڪنهن به اضافي زمين جي ضرورت نه آهي ان

سڌي طرح اثر، شور، مٽي جي اخراج، ڪئمپ سائيتن ۽ قرضن جي سائيتن جي ڪري ٿي سگهي ٿي Row کان ٻاهر. سماجي-ماحولياتي اثر پيدا ٿي سگهي ٿو خارجي افرادي قوت جي آمد جي ڪري، غير محفوظ ٿيل بقايا فضول، ۽ مزدورن ۽ ڪميونٽي لاءِ پيشه ورانه صحت ۽ حفاظت جي مسئلن، تنهن ڪري ESMP تيار ڪيو ويو آهي. موجوده ٽريڪ مواد جي نقل و حمل لاءِ استعمال ڪيو ويندو. ناڪاري اثر صرف تعميراتي مرحلي دوران متوقع ٿي سگهي ٿو، جيڪو صرف هن ننڍڙي عرصي تائين ختم ٿيندو. بهرحال، رپورٽ ۾ تجويز ڪيل گهٽتائي جي قدمن کي تعميراتي مدت دوران ٺيڪيدار پاران سختي سان يقيني بڻائڻ جي ضرورت پوندي.

متوقع ناڪاري اثرن کي گاڏين ۽ مشينري جي مناسب چڪاس ۽ سار سنڀال جي ذريعي گهٽائي سگهجي ٿو ته جيئن اخراج کي گهٽائي سگهجي، شور کي ختم ڪرڻ وارن يا مغلرن کي بهاري سامان لاءِ استعمال ڪيو وڃي ۽ اڻ ڄاتل روڊن کي پاڻي ڏيڻ. تعميراتي ملبو / رهجي ويل فضول جي خراب اثرن تي ضابطو مناسب سنڀالڻ ۽ فوري طور تي هٽائڻ سان. فعال تعميراتي سائيت تي تيل جي فضول کي مناسب استوريج ۽ هٽ ڪرڻ ۽ گندي پاڻي جي علاج ذريعي پاڻي جي آلودگي تي ڪنٽرول. سينٽري اسٽوريج ذريعي سالد ويبسٽ جو ڪنٽرول ۽ صفائي جي نيڪال لاءِ بار بار گڏ ڪرڻ.

پيشه ورانه صحت ۽ حفاظت کي يقيني بڻايو ويندو مسلسل معائني ذريعي بيمارين ۽ حادثن کي روڪڻ، مزدورن ۽ ڪميونٽي ۾ آگاهي وڌائڻ، صفائي جي قدمن، COVID-19 مينيجمينٽ ۽ مانيٽرنگ ۽ ايمرجنسي جواب ۽ بچاءُ جا طريقا، مناسب صفائي جي سهولتن جي فراهمي، پيئڻ جو پاڻي ۽ ڪچرو. مزدورن لاءِ ٽڪرا.

E&S مانيٽرنگ SEPA ايڪٽ 2014، SFERP جي ESMF، SFERP ۽ اسٽيڪ هولڊر اينگيجمينٽ پلان (SEP) لاءِ تيار ڪيل ليبر مينيجمينٽ پروسيجرز جي مطابق ڪئي ويندي ته جيئن ان ڳالهه کي يقيني بڻائي سگهجي ته تخفيف جا منصوبا باقاعدي ۽ مؤثر طريقي سان لاڳو ڪيا وڃن. اهو ٽن سطحن تي ڪيو ويندو. PIU سطح تي، ماحوليات ۽ سماجي ماهر حفاظت جي نگراني ڪندا ته يقيني بڻائڻ لاءِ ته گهٽتائي جي منصوبن تي اثرائتي نموني عمل ڪيو پيو وڃي، ۽ باقاعده فيلڊ دورو ڪندا. فيلڊ سطح تي، تعميراتي سپروائيزري ڪنسلٽنٽ (سي ايس سي) جو لاڳاپيل عملو وڌيڪ بار بار حفاظت جي نگراني ڪندو. ٽئين سطح تي، ٺيڪيدار جي E&S ٽيم مهينا، نه ماهي ۽ ٻه سالي رپورٽون لاڳو ڪندي ۽ تيار ڪندي.

SFERP پروجيڪٽ کي لاڳو ڪرڻ جي مجموعي ذميواري ۽ موجوده ESMP PIU تي منحصر آهي، پراجيڪٽ ڊائريڪٽر جي سربراهي ۾. PIU ماحولياتي ۽ سماجي ٽيم جي حمايت ڪئي آهي. PIU پڻ سي ايس سي کي شامل ڪيو آهي، تعميراتي نگراني لاءِ ذميوار. ان مقصد لاءِ تعميراتي ٽيڪن ۾ مناسب شقون شامل ڪيون وينديون.

7,175,000/- جي هڪ الڳ بجيٽ مختص ڪئي وئي آهي ESMP جي نفاذ لاءِ جنهن ۾ GRM هلائڻ ۽ عام ڪميونٽي جي مدد جون ضرورتون شامل آهن. ESMP قيمت ۾ شامل آهي حفاظتي قدامت جي قيمت جيڪي سماجي طور تي حساس ريكارڊرز جي ويجهو ڪم ڪرڻ لاءِ اختيار ڪيا ويا آهن. هي ESMP بل ۽ بل آف ڪوانٽيٽيز (BOQs) ۾ هڪ عارضي رقم جي طور تي شامل ڪيو ويو آهي. ESMP جي نفاذ ۾ تعميراتي ٽيڪيڊار (CC)، CSC ۽ PIU کان معلومات شامل آهن. CC بنيادي طور تي ESMP ۾ تجويز ڪيل تخفيف جي قدامت تي عمل درآمد کي يقيني بڻائڻ جو ذميوار هوندو، جيڪي معاهدي جي دستاويزن جو حصو هوندا. ان ڪري، BOQs ۾ ماحولياتي گهٽتائي جي خرچن کي الڳ سر جي طور تي قرار ڏيڻ واري دستاويزن ۾ لازمي قرار ڏنو ويندو.

بهرحال، جيڪڏهن CC ESMP جي عمل درآمد ۽ رپورٽنگ جي صحيح طريقي سان تعميل ڪرڻ ۾ ناڪام ٿي، ته پروپونٽ ان معاهدي جي شرطن جي تعميل کي لاڳو ڪندو، بشمول ESMP جي تعميل. ESMP تي عملدرآمد جي سرگرمين کي آسانيءَ سان هلائڻ لاءِ اها سفارش ڪئي وئي آهي ته ESMP تي عمل درآمد سان لاڳاپيل سڀئي بل / ادائگيون CSC پاران منظور / تصديق ٿيل هونديون. ESMP عمل درآمد جي قيمت ڪٽجي ويندي عبوري ادائگي جي سرٽيفڪيٽن (IPC) مان جيستائين تعميل نه ڪئي وڃي.